

DEN REGIONALA UTVECKLINGSPOLITIKEN SOM POLITIKOMRÅDE – FÖRUTSÄTTNINGAR OCH BEGRÄNSNINGAR

Anders Lidström

UMEÅ UNIVERSITET

FÖRÄNDRINGENS TID PÅ REGIONAL NIVÅ

- 1980-talet: Landstingen som enuppgifts-kommuner med välfärdspolitiskt uppdrag
- Regionreformerna med början i Skåne och Västra Götaland
- 2019: Alla landsting ansvarar för regionala utvecklingsfrågor
- Regional fysisk planering?
- Från timglas till rör?
- Norden sticker ut: Traditionellt stark välfärdssektor – och stark tradition av representativ demokrati
- Hur fungerar utvecklingspolitik tillsammans med välfärdspolitik?

EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Regional välfärdspolitik	Regional utvecklingspolitik
Omfattande, resurskrävande	Mindre omfattande, mindre resurser
Etablerades under ekonomisk expansionsperiod	Etablerades under offentliga sektorns omprövning och reduktion
Skattemedel	Samfinansiering, projekt, EU
Konsumtionsinriktat	Investeringsinriktat
Tydliga resultat	Osäkra resultat
(I stort sett) monopol	Konkurrensutsatt

I HELA LANDET?

Regional välfärdspolitik	Regional utvecklingspolitik
Rättighet för alla i hela landet	Ojämn utveckling i olika delar av landet
Starka utjämningsystem (landsting, skatteutjämning)	Mindre nationell utjämning, betonar utveckling av egen kraft

POLITIKENS UTFORMNING

Regional välfärdspolitik	Regional utvecklingspolitik
Politikområdet omhuldat	Politikområdet ifrågasätts av vissa politiker
Vänster-höger-politiserat	Konsensusorienterat
Politikerrollen: Profilering	Politikerrollen: Samverkan
Välfärdspolitik	Utvecklingspolitik
Välfärdsbyråkrater	Utvecklingsbyråkrater

DEMOKRATI OCH DELTAGANDE

Regional välfärdspolitik	Regional utvecklingspolitik
Många medborgare är direkt berörda	Få direkt berörda
Starkt folkligt stöd för verksamheten	Svagare folkligt stöd
Deltagande främst via representativ demokrati	Deltagande via samråd och nätverk

KONVERGENS?

- Traditionellt har Norden stuckit ut – starka välfärdssystem och stark representativ demokrati
- Förändrats under senaste decennierna:
 - Nyliberalismens epok – ”post-politik”
 - Från industrisamhälle till urbant och kunskapsdomerat medelklassamhälle
- Välfärdssektorns omstöpning: Mer av privatisering och konkurrens. Minskade partiskillnader – triangulering. Växling vid makten – utan återställare
- Nya välfärdsområden – ”tredje generationens politikområden” (ex. folkhälsopolitik, miljöpolitik, kvinnofridspolitik) – liknar mer regional utvecklingspolitik
- Minskande skillnader mellan välfärdspolitik och utvecklingspolitik som politikområden?

